

Aarhus Teater Store Scene

BALLETGÆSTESPIL



Store Scene søndag 4. september 1977 kl. 16 og kl. 20 – Aarhus Teater præsenterer:

BALLETPROGRAM

med otte dansere fra *Den kgl. Ballet*

Anne Marie Dybdal – Eva Kloborg – Lise Stripp – Anne Marie Vessel

Frank Andersen – Ib Andersen – Niels Kehlet – Arne Bech

og fra

NEW YORK CITY BALLET

Suzanne Farrell og Peter Martins

1. afdeling

KONSERVATORIET (1849)

Koreografi: Auguste Bournonville (1805–1879)
Musik: H. S. Pauli

Med de otte solister fra Den kgl. Ballet

IN G-MAJOR (1975)

Koreografi: Jeromes Robbins (1918–)
Musik: Maurice Ravel (1875–1937)
SUZANNE FARREL – PETER MARTINS
(Danmarkspremiere)

Pause

2. afdeling

DIAMONDS (1967)

Pas de deux fra balletten
»Jewells« af Georg Balanchine (1904–)
Musik: P. Tjajkovskij (1840–93) 3. symfoni i D-dur
SUZANNE FARRELL – PETER MARTINS
(Danmarkspremiere)

Pas de deux fra WILHELM TELL (1842)

Koreografi: A. Bournonville
Musik: G. Rossini (1792–1868)
Kl. 16: EVA KLOBORG – NIELS KEHLET
Kl. 20: ANNE MARIE VESSEL – NIELS KEHLET

Pause

3. afdeling

Pas de six fra balletten

NAPOLI (1842)

Koreografi: A. Bournonville
Musik: N. W. Gade, E. Helsted, H. S. Pauli
Med de otte solister fra Den kgl. Ballet

Pas de deux af BLOMSTERFESTEN I GENZANO (1858)

Koreografi: A. Bournonville
Musik: E. Helsted, H. S. Pauli
SUZANNE FARRELL – PETER MARTINS

Tarantellen fra balletten

NAPOLI

med solisterne fra Den kgl. Ballet og
New York City Ballet

Dansk dansegilde

Den kongelige danske Ballet er verdenskendt. Når Danmark slutter internationale kulturaftaler, er det første spørgsmål fra udenlandsk side altid: »Hvornår kan vi få Den danske Ballet?« En gang om året er balletten på officielt gæstespil, men det er ikke nok til at dække efterspørgslen, og det er derfor glædeligt, at der blandt de unge er initiativ til selv at gøre noget for at bringe den populære kunstart ud. Der er tradition langt tilbage for, at små balletgrupper drager ud. I forrige århundrede drog *August Bournonville* med sine bedste dansere til Norge og Sverige, og i dette århundrede var det *Inge Sand*, der i begyndelsen af 1950'erne udfoldede et enestående pionerarbejde i fjernere liggende lande. Hun dansede med sine kammerater overalt i Europa, nåede helt til Tokio og bragte dansk dans til Amerika, før de store officielle gæstespil startede.

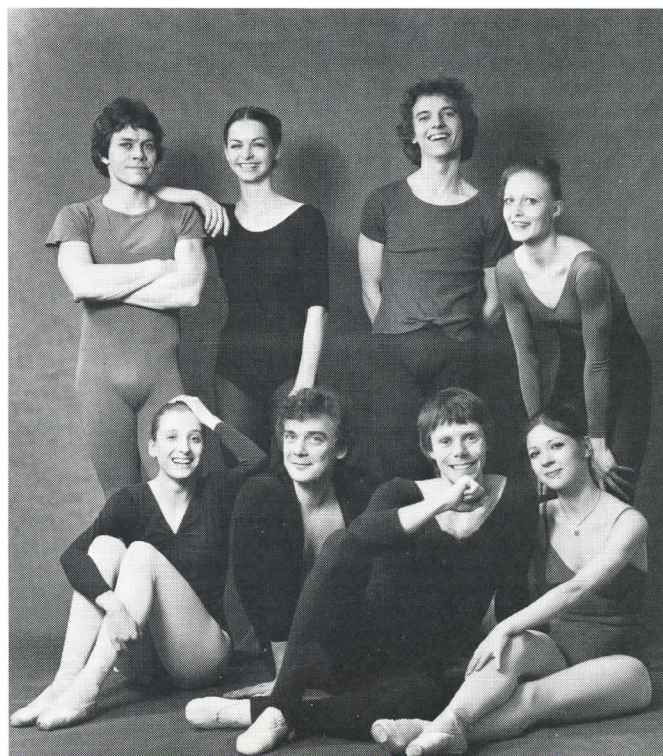
Den gruppe, som i denne week-end danser i Århus, tæller nogle af de bedste unge fra Den kongelige danske Ballet. Det var sidste sommer, de slog sig sammen og drog ud. Først til de vestindiske øer og senere andre steder i Amerika.

Succesen var stor, og da de otte dansere ved den fornemme balletfestival på *Jacob's Pillow* i Massachusetts, skrev den amerikanske kritik, at man på en aften med disse otte fik mere indsigt i Bournonville-traditionen end ved de foregående tre ugers officielle gæstespil af hele Den kongelige danske Ballet i New York.

Også denne sommer har de været på farten og med end større succes. Efter at have danset i Bergen, på Færøerne og på Island, krydsede gruppen igen Atlanten for at danse ved en række festivaler på Østkysten af Amerika, og klimaks var igen *Jacob's Pillow*, som i år for femogfyrretyvende gang holdt balletfestival med danskerne som en af hovedattraktionerne.

At se de otte danse på *Jacob's Pillow* var en oplevelse, som ikke glemmes. De fik livsglæden til at springe ud over rampen til et publikum, som elskede dem. Scenen er lille, kontakten til publikum nær og varm, og de otte dansede med smittende smil og med en lyst, som man ikke altid ser herhjemme. En af hemmelighederne ved disse otte, som faktisk er ni, da *Dinna Bjørn* blev i Amerika, og i Århus erstattes af *Anne Marie Vessel*, er den glæde, de føler ved at

være sammen på scenen. I tredjeakt af »Napoli« flirter de med hinanden, udfordrer hinanden, driller hinanden og hidser hinanden i den hvirvlende tarantel. De formidler en umiddelbar dansegilde, som har noget at gøre med, at de er fælles om noget, de holder af. *Bournonvilles* værker er danskernes trumfkort i international ballet sammenhæng. Den romantiske, elegante og yndefulde balletstil fra forrige århundrede forsvandt overalt i Europa undtagen i Danmark, der derfor som eneste land kan fremvise et stort romantisk repertoire, som er danset i ubrudt tradition fra midten af forrige århundrede. Gruppen har moderne værker på repertoiret og gjorde stor lykke i Amerika med Hans van Manens »Septet Extra«. Men deres speciale er Bournonville, og det er ham, amerikanerne vil se. En bus fuld af Bournonville-lovers drog fra New York til Jacob's



De otte dansere
fra Det kgl. Teater – i træningstøjet.
Forsiden: Suzanne Farrell og Peter Martins

Store Scene mandag 5. september 1977 kl. 20 – Aarhus Teater præsenterer:

SOLODANSERNE

Suzanne Farrell og Peter Martins

FRA NEW YORK CITY BALLET

OG

DEN DANSKE KVARTET

Arne Svensen (violin), Palle Heichelmann (violin), Knud Frederiksen (viola),
Pierre René Honnens (cello)

1. afdeling

CALCIUM LIGHT NIGHT (1977)

Ballet af Peter Martins

Musik: Charles Ives (1874–1954)

PETER MARTINS

(Danmarkspremiere)

DEN DANSKE KVARTET

Claude Debussy: Strygekvarter i g-moll, opus 10

Animé et Tres Décidé

Assez vif et Bien Rythmé

Andantino, Doucement Expressif

Tres Modéré – Très Mouvementé et Avec Passion

EN FAUNS EFTERMIDDAG

(opr. version prem. 1912, denne udg. prem. 1953)

Ballet af Jerome Robbins

Musik: Claude Debussy (1862–1918)

SUZANNE FARRELL – PETER MARTINS

Pause

2. afdeling

DEN DANSKE KVARTET

Dmitri Sjostakovitsj ((1906–75)

Kvartet nr. 8, opus 110

Largo – Allegro Molto – Allegretto – Largo – Largo

TJAJKOVSKIJ PAS DE DEUX (1960)

Koreografi: George Balanchine

Musik: P. Tjajkovskij (fra balletten »Svanesøen«)

SUZANNE FARRELL – PETER MARTINS

Pillow. Fire timer frem. Matiné og aftenforestilling og fire timer tilbage. Det kan man kalde balletbegejstring.

De otte danser Bournonvilles »Konservatoriet« fra 1849, som netop giver et indtryk af den gratiøse stil, Bournonville lærte i Paris i 1820'erne, og som han førte hjem til Danmark, hvor han virkede som balletmester ved Det kongelige Teater fra 1830 til 1877. Bournonville stod i kunstnerisk og personlig forbindelse med tidens førende kunstnere inden for musik, malerkunst og digtning, og han er en typisk repræsentant for dansk romantik, som ikke dyrkede det splittede og disharmoniske, som det var tilfældet i det store europæiske udland.

I det lille København inden for voldene bliver romantikken en livsbekræftende kunst, og hos Bournonville er dansen netop udtryk for livsglæde. Han sværmer, som de andre danske romantikere, for det sydlandske, og både »Napoli« fra 1842 og »Blomsterfesten i Genzano« fra 1858 henter emne, kostume og lokalkolorit i Italien, men livsglæden er dansk. Trods tyroler-kostumet er glæden og det kyske forhold mellem kønnene i »Wilhelm Tell«-pas de deux'en også typisk for dansk biedermeierånd i forrige århundrede.

Aftenen på Aarhus Teater er ikke de ottes første optræden i Danmark. De har danset i indkøbscentre og på skoler, hvor de tillige har udført et pionerarbejde ved at diskutere med publikum og fortælle om ballet og Bournonville. Men i Århus danser de for første gang frem for et publikum på et dansk teater som ambassadører for Bournonville og hans kunst.

Erik Aschengreen

En race i dansen

Balanchines dansere er en race. Den kan fremelskes af kropslig perfektion og talent for at omsætte musik i bevægelse af reneste art. Kompliceret, men altid logisk og stærk. Vi er ikke forvante med at se racen i Danmark, selv om vi har bidraget væsentligt til dens blomstring med en Peter Martins, som i dag har danset sig ind i den beskedne kreds af dansere, der udgør ballettens verdenselite. Han har oftest gjort det med Suzanne Farrell som partner.

Det er tvivlsomt, om man nogen steder i verden kan se et flottere par, både i ydre harmonisk fremtoning og i indre overensstemmelse med netop Balanchines idealer om bevægelseskunst. Vi behøver

ikke at vente på, at ballethistorien skal fastslå, at Farrell og Martins er deres tids genialeste udtryk for det begavede kompagni, der hedder *New York City Ballet*. Vi oplever det, hver gang de danser. Hvad er det de gør?

De forstår og udtrykker Balanchine, når de danser hans koreografi, og de er bevidste om netop hans neoklassiske holdning, når de danser Robbins og andre samtidige koreografer. Hertil kommer deres rene klassiske træning og naturlige musikalitet, som gør, at de også kan danse Bournonville, som i øvrigt har adskilligt mere, end man umiddelbart forestiller sig, til fælles med Balanchine. De er enige i kravet til dansernes hastighed og opfattelsen af, at balletten skal være en musikalsk og meningsfuld strøm af trin og bevægelser. Selvfølgelig beundrer Balanchine Bournonville, selv om den gamle danske mester var mere af en storyteller med fast tro på ballettens litterære linje og indhold. Balanchine visualiserer det musikalske mønster. Han er musiker, hvor Bournonville var digter.

Balanchine var stærkt forbundet med Stravinskij. Med fælles russisk udgangspunkt erobrede de den ny verden for deres kunst. Stravinskij indrømmede, at han til tider først kunne få et mønster i musikken til at tegne sig klart, når det blev sat i bevægelse, og her havde han livet igennem uvurderlig støtte af Balanchine. Han opfattede alt fra Stravinskij's nodepen som en udfordring, han kunne give videre til sine dansere.

Suzanne Farrell er et ægte produkt af Balanchines skole, men hun gjorde oprør på et tidspunkt for syv år siden. Hun valgte Maurice Bejart, en helt anden stil, men stadig et aspekt af den klassiske skole. Det styrkede Suzanne Farrells karakter, og for tre år siden vendte hun tilbage til New York City Ballet med nye udtryk i sine elegante, lange linjer. Hun fandt en oplagt partner i Peter Martins, der har haft en forunderlig evne til at kombinere sin danske baggrund – Bournonville og Vera Volkova – med Balanchine.

De to er virtuoser, men langt fra det udvendigt imponerende. De opfylder det, som er en af Balanchines hovedteser: at udtrykke det personlige gennem den tekniske beherskelse. De kan hente bevægelser ud af det tomme rum og visualisere musikalske stilarter med en naturlig kraft og elegance, der er så meget mere interessant og pragtfuld at opleve end den glimrende bravour, der kun er tom og trættende. Farrell og Martins repræsenterer den sjældne race, der betager ved kropssintelligens og musikalsk åndsnærværelse.

Ebbe Mørk



Den Danske Kvartet

Strygekvartet, startet 1950 under titlen »Den nye danske Kvartet«, med de nuværende fire medlemmer, Arne Svendsen (violin), Palle Heichelmann (violin), Knud Frederiksen (viola), Pierre René Honnens (cello). 1967 udnævnt til den første danske statskvartet, nu under navnet DEN DANSKE KVARTET, med en lang række turneer, koncerter og grammofoonpladeindspilninger i ind- og udland.



Øverst: De otte dansere fra Det kgl. Teater – i Bournonvillekostumer. Fra venstre: Frank Andersen, Dinna Bjørn (der her erstattes af Anne Marie Vessel), Niels Kehlet, Anne Marie Dybdal, Ib Andersen, Lise Stripp og Hans Jacob Kølgaard (der i sidste øjeblik på grund af sygdom i Århus er overtaget af Arne Bech). Forrest Eva Kloborg. (Foto: Rigmor Mydtskov)

I midten: Den Danske Kvartet. (Foto: Rigmor Mydtskov)

Til højre: Suzanne Farrell og Peter Martins i »Blomsterfesten i Genzano«

Århus Teater, sæson 1977/78
Gæstespil

Programredaktion:
Bent Frandsen
Tryk: Kannike Tryk, Århus.